

POLITIKERSPØRGSMÅL

Spørgsmål nr.: RR-004-24

Dato: 12. januar 2024

Stillet af: Anja Rosengreen (F)

Besvarelse udsendt den: 22. januar 2024

Spørgsmål om Stålvalseværket, jordforureningsprøver

Spørgsmål:

Jeg kan forstå at prøveresultaterne for jordprøver nu er analyseret. Kan jeg få svar på følgende:

1. Er der forurening i jorden og i bekræftende fald, hvilket niveau?
2. Er der forurening af fjorden og i så fald, hvilket niveau?
3. Er der sundhedsrisiko for mennesker, der benytter området omkring forureningen til rekreative formål som badning, sejlads, fiskeri, gåture etc.? (fjord og landjord) og i så fald, i hvilket omfang?
4. Er der risiko for dyre- og planteliv i fjorden og hvis ja, i hvilket omfang?
5. Hvad er den videre proces herfra - hvordan håndteres evt. forurennet jord?

Svar:

1. Er der forurening i jorden og i bekræftende fald, hvilket niveau?

Der er ved flere tidligere undersøgelser af jorden på Stålvalseværket konstateret forurening med tungmetaller, olie og tjærestoffer i prøver udtaget fra jorden. Administrationen udførte i 2022 en indledende forureningsundersøgelse, der havde til formål at undersøge, om der med grundvandet kan spredes så store mængder af forurening, at vandkvaliteten i fjorden kan være påvirket. Administrationen har derfor haft fokus på udtagning af grundvandsprøver i de helt kystnære dele af grunden, og ikke på at kvantificere eller afgrænse forureningen inde på grunden.

2. Er der forurening af fjorden og i så fald, hvilket niveau?

Der er tidligere udført undersøgelser i Roskilde Fjord omkring Stålvalseværket. Undersøgelserne er udført på vegne af en af virksomhederne på grunden. Det er påvist, at tidligere aktiviteter på havnen og Stålvalseværket generelt har medført påvirkning med forurenende stoffer i havbundssedimentet ved havnen i forhold til det omkringliggende havmiljø. Indholdet af tungmetaller, oliestoffer og flere miljøfarlige stoffer (PCB, dioxinlignende PCB'er og organotin) i havnen var højere end i resten af fjorden. Det blev vurderet, at koncentrationerne af stoffer overordnet faldt desto længere væk fra havnen, der blev udtaget sedimentprøver. Det fremgår ikke af den tidligere udførte undersøgelse, om havneområdet med de nuværende aktiviteter påvirker Roskilde Fjord, eller om det kun er tidligere påvirkning, der har forurennet havbunden.

Administrationens indledende forureningsundersøgelse fra 2022 har omfattet analyser af grundvandsprøver udtaget i de helt kystnære områder for en række stoffer, og der er påvist overskridelser af grænseværdierne (grundvandskvalitetskriterierne) for blandt andet oliestoffer, klorerede opløsningsmidler, phenoler (kemiske stoffer som blandt andet har været anvendt i industrien), tungmetaller og PFAS, samt høje indhold af miljøfarlige stoffer (dioxiner, furaner og dioxinlignende PCB'er). For PFAS og phenoler viser beregninger, at stoftransporten med grundvandet af de to stofgrupper kan medføre en påvirkning af vandkvaliteten i Roskilde Fjord.

3. Er der sundhedsrisiko for mennesker, der benytter området omkring forureningen til rekreative formål som badning, sejlads, fiskeri, gåture etc.? (fjord og landjord) og i så fald, i hvilket omfang?

Det er Halsnæs Kommune, der fører tilsyn med badevand, så spørgsmål om badning, sejlads og fiskeri vil skulle besvares af kommunen.

Den største del af det forurenede område er ikke offentligt tilgængeligt. Arealanvendelsen på området er ikke omfattet af regionernes indsatsområder, som er bolig, børneinstitutioner og offentlige legepladser. Spørgsmål om ophold på rekreative områder hører under kommunernes myndighedsområde og vil ligeledes skulle besvares af Halsnæs Kommune.

4. Er der risiko for dyre- og planteliv i fjorden og hvis ja, i hvilket omfang?

Der er ikke foretaget en analyse af risikoen for dyre- og planteliv i fjorden.

Administrationens undersøgelse fra 2022 havde til formål specifikt at undersøge, om den tidligere konstaterede forurening på Stålvalseværket kunne udgøre en risiko for målsat overfladevand, det vil sige vandmiljøet i Roskilde Fjord.

Miljøstyrelsen har fastsat grænseværdier for indhold af stoffer i forhold til risiko for mennesker eller miljø. Det er ud fra disse grænseværdier, administrationen på baggrund af enten konstateret forurening eller beregnede koncentrationer i miljøet kan

vurdere, hvorvidt indholdet af et stof kan udgøre en risiko for eksempelvis vandmiljøet i fjorden.

I administrationens undersøgelse er der derfor ikke taget specifik stilling til omfanget af en eventuel risiko for dyre- og plantelivet i fjorden. Selve vurderingen over for dyre- og planteliv indgår i Miljøstyrelsens fastlæggelse af grænseværdier.

5. Hvad er den videre proces herfra - hvordan håndteres evt. forurenede jord?

Administrationens undersøgelser er udført som led i en aftale, som regionerne indgik med staten i 2020 om finansiering af indledende undersøgelse af risikogrunde i forhold til overfladevand.

Efter den indledende undersøgelse har administrationen vurderet, at der skal udføres yderligere undersøgelser på grunden for at vurdere risikoen i forhold til vandmiljøet i fjorden nærmere.

Tidsperspektivet for udførelsen af disse yderligere undersøgelser og eventuelle tiltag til håndtering (afværge) af forureningen afhænger af, hvornår og i hvilket omfang regionerne får bevilliget flere midler fra staten til undersøgelser og afværge af forurenede jord, der kan true målsat overfladevand.

Finansieringen af den videre indsats og prioritering af yderligere undersøgelser og eventuelle oprensninger er endnu ikke på plads. Derfor kan administrationen ikke på nuværende tidspunkt lægge konkrete planer for yderligere afklaring af risikoen i forhold til Roskilde Fjord.